

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 309

гр. Стара Загора, 25.02.2026 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
закрито заседание на двадесет и пети февруари през две хиляди двадесет и
шеста година в следния състав:

Председател: Даниела К. Телбизова-Янчева

Членове: Н. Ил. Уруков
Атанас Д. Атанасов

като разгледа докладваното от Даниела К. Телбизова-Янчева Въззивно частно
гражданско дело № 20265500500110 по описа за 2026 година

Производството е образувано по частна жалба, подадена от Н. С. Г., чрез адвокат Н. В. от АК - Ст. Загора против протоколно определение №2403 от 29.12.2025г., постановено по гр.д. № 2853/2025 г. по описа на РС-Стара Загора, с което е прекратено производството по гр.дело № 2853/2025г. по описа на РС - Стара Загора, поради липсата на международна компетентност на българския съд по предявените искове по чл.127, ал.2 от СК.

Жалбоподателката Н. С. Г. обжалва определението като счита същото за неаргументирано и неправилно, поради което моли да бъде отменено и вместо него бъде постановено друго, с което да бъде върнато делото за продължаване на съдопроизводствените действия по разглеждането му.

Окръжният съд като разгледа материалите по делото, намери за установено следното:

Частната жалба е процесуално допустима, подадена е в срок и от надлежна страна. Разгледана по същество е неоснователна.

Производството по гр.д.№ 2853/2025г. по описана РС-Стара Загора е образувано по подадена от Н. С. Г. искова молба, с която е предявила искове с правно основание чл.127 ал.2 от СК.

С обжалваното протоколно определение първоинстанционния съд е приел, че съобразявайки събраните доказателства по делото, заявеното от адвокатите, от родителите при изслушването им, както и казаното от децата, вземайки предвид и актуалната съдебната практика по сходни казуси, а именно определение № 5611/03.12.2024г. на ВКС по ч.гр.дело № 4483/2024г., 3 - то ГО, цитираната в него практика на ВКС и обосновка, както и определение № 14711/04.08.2025г. на СГС по в.ч.гр. дело № 6435/2025г.,

цитираната в него съдебна практика по подобни случаи и анализа на обективната и субективната страна, при изследване на обичайно местопребиваване, като териториална връзка и интегритет, и изричното възразяване на ответника по първоначалния иск и ищец по насрещния, съдът е намерил, че не е международно компетентен да разреши спора по чл.127, ал.2 от СК, включително и свързания иск за издръжка, тъй като водеща е абсолютната компетентност, относно родителските права и по отношение на тази, свързана претенция, изрично посочено в цитираното определение на ВКС.

Въззивният съд намира, че обжалваното протоколно определение е правилно и законосъобразно.

Действително, видно от материалите по делото се установява по категоричен начин, че децата имат обичайно местопребиваване в Северна Ирландия, а не в България. Децата са там от 2019г., там са посещавали предучилищна група, там са ходили на училище, там ходят на училище и понастоящем, т.е. там са интегрирани в социалната и семейната им среда. По делото е установено, че децата посещават Р България през лятото за по 2 седмици, което посещение не може да обособи различно обичайно местопребиваване. Не може да обоснове такова и фактът, че две години подред са били записани в училище в село Х., в 1 - ви клас и двете години. Децата С., Т. и А., видно и от отразеното в социалния доклад и от казаното от С. и е безспорно по дело, че не могат да завършат 1 - ви клас в България, поради това, че посещават училище за кратко. Действително и страните по делото и децата са български граждани, но това не може да обоснове в случая компетентността на българския съд, тъй като най - добрият интерес на децата би могъл да бъде проучен там, където са интегрирани в училищна, социална и семейна среда, което не е в Р България. От значение, съгласно практиката на ВКС, при такива сходни случаи, е освен пребиваването на територията на държавата и субективният елемент, намерението за установяване на територията на държавата, който субективен елемент в случая - двете изслушани пред РС-Стара Загора деца, са заявили че желаят да се установят в България, тъй като климатът е по - хубав, майката на децата също заявява и при изготвянето на социалния доклад и в днешното съдебно заседание, че има такова намерение и желание, но то е след като най - голямото дете С., което не е припознато от бащата, завърши училище, т.е. 12 - ти клас. В случая се касае за едно намерение за след 2 годни да бъде установена майката с децата в България, а не за непосредствено такова.

В производството по настоящото дело, в което съдът е сезиран с обективно съединени иски за родителски права, режим на лични контакти и издръжка на малолетни деца, предвид заявеното възразение за липса на подсъдност на българския съд, въззивният съд намира, че правилно първоинстанционният съд е преценил, че децата нямат обичайно местопребиваване в Република България, а в Северна Ирландия, поради което техният висш интерес налага спорът относно родителските права и

издръжките им да бъде разрешен от държавата, където те имат обичайно местопребиваване.

В съответствие със събраните по делото доказателства, може да се направи обоснован извод, че децата на страните са трайно интегрирани както в училищна, така и в социална и семейна среда в чужда държава Северна Ирландия. В този смисъл няма спор по делото, че от 2019г. и към момента на предявяване на исквете, ищцата заедно с децата трайно пребивават в Северна Ирландия. Именно там децата са записани и посещават училище, а връзката им с България е далечна, тъй като децата посещават страната ни веднъж годишно за около 2 седмици по време на ваканции. Фактът, че към момента на завеждане на исквата молба децата са пребивавали в страната ни, не променя извода за друго тяхно обичайно местопребиваване. Това е така, защото както от изслушването на двете деца - С.Н.Г. и С.Н. Г. в с.заседание, така и от социалното проучване на Д“СП“ Стара Загора категорично се установява, че децата живеят на квартира в Северна Ирландия, заедно с майка си и нейния съжител, както и с баба си и дядо си по майчина линия. Същите идват в България по време на ваканции или когато е нужно да подновяват документи. Децата били записани в българско училище в с.Хрищени, за да научат български език, който трудно разбират и говорят понастоящем. При изслушването на децата е видно, че децата трудно разбират български език и им е нужна помощ за да разберат какво ги питат. Социалният работник е обобщил, че децата се затрудняват с времето, в което да отговорят, бъркат времената, затрудняват се в разбирането на българския език. В Северна Ирландия децата говорят предимно на английски или на ромски език. Децата са приобщени в социалната, училищна и семейна среда в Северна Ирландия, където е тяхното обичайно местожिवееене. В този смисъл правилно съдът е отчел двата основни аспекта, с които понятието „обичайно местопребиваване“ се свързва, а именно не само териториална свързаност на децата с определена държава, но и чисто личното намерение на децата и тяхната майка да се установят в Р България. Видно от изслушването на страните и децата в с.заседание се установява, че децата желаят да се завърнат и да живеят в Р България поради по-добрия климат в нея, което обаче се опровергава от обясненията на ищцата, която заявява пред съда, че възнамерява едва след две години да се върне и да заживее трайно в България, когато детето С. завърши училище в Северна Ирландия. Ищцата потвърждава, че получава детски надбавки и социални помощи в Северна Ирландия за отглеждане на децата, които възлизат на 600 евро за двуседмичен период. Макар и записани в българско училище, децата повтарят 1-ви клас предвид невъзможността да научат български език, причина за което е именно постоянната им отседналост в Северна Ирландия, където учат и живеят постоянно. При изслушването в съд.заседание на 29.11.2025г. бащата на децата потвърждава трайната връзка и интеграция на децата в Северна Ирландия, където същите от раждането си са отглеждани, учат и се ползват от всички права, които тази държава дава на гражданите си.

С оглед на гореизложеното въззивният съд намира, че първоинстанционният съд е постановил обжалваното определение при съобразяване на установената съдебна практика, според която компетентността на съда да разгледа повдигнатия пред него правен спор се преценява към момента на предявяването на иска и разглеждането му. В случая исковата молба на ищцата е предявена през 2025 година, когато Северна Ирландия вече не е член на Европейския съюз и по отношение на него не са неприложими правилата на Регламент (ЕО) № 2201/2003. Оттук, международната компетентност следва да бъде определена съобразно правилата на Хагската конвенция от 1996 г. за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата /по-нататък Конвенцията/. Конвенцията е ратифицирана и от Република България /в сила от 01.02.2007 г./, и от Великобритания. Конвенцията определя държавата, чиито органи имат компетентност да вземат мерки, насочени към закрила личността и имуществото на детето, както и приложимото право при родителската отговорност. Спорът относно родителски права по чл. 127, ал. 2 СК попада в материалното приложно поле на Конвенцията. Това изрично е посочено в /чл. 3, б. "б" от същата/: правото на упражняване на родителските права, включително права, отнасящи се до грижата за личността на детето и по-специално правото на определяне на неговото местопребиваване, както и правото на лични отношения, включително правото на отвеждане на детето за определен период на място, различно от обичайното му местопребиваване. Компетентността относно родителските права по Конвенцията е абсолютна и не може да бъде дерогирана от националното законодателство. Това означава, че изключителната компетентност на съдебните органи на държавата по местопребиваването на детето, относно исковите за предоставяне упражняването на родителските права и режима на лични отношения, следва да се приеме и спрямо свързания с тях иск за издръжка, независимо, че според българското право разглеждането на въпроса за издръжката на ненавършилите пълнолетие деца е задължителен елемент от решенето на съда по претенцията за упражняване на родителските права и режима на лични отношения, т.е., че водеща е абсолютната компетентност относно родителските права.

Възраженията в подадената жалба са неоснователни, тъй като факта на регистрацията по настоящ адрес в България, така и краткото посещение в българско училище и временното пребиваване на децата към момента на завеждане на делото в Р България, не могат да опровергават факта на трайното фактическо местопребиваване на децата на място, което се е превърнало за обичайна тяхна среда и е изградило социални и културни контакти. Намерението на ищцата и децата след години да се завърнат в Р България е бъдещо събитие, което не би могло да бъде коментирано и още повече да се превърне в основание, обуславящо обичайно местопребиваване в Р България.

С оглед гореизложеното, обжалваното протоколно определение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно. При постановяването

му не са допуснати нарушения на материалния и процесуалния закони.

Водим от горните мотиви, окръжният съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА протоколно определение № 2403 от 29.12.2025г., постановено по гр.д. № 2853/2025 г. по описа на РС-Стара Загора.

Определението подлежи на обжалване пред ВКС на Република България в едноседмичен срок от връчването му, при наличие на предпоставките на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____